

113/15.01.02/2023

Pieksämäen kaupunki
Maankäyttö
PL 125, 76101
kirjaamo@pieksamaki.fi

Lausuntopyyntö 4.4.2024

Lausunto Sarvikankaan tuulivoimaosayleiskaavan luonnoksesta

Sarvikankaan tuulivoimaosayleiskaavan tavoitteena on mahdollistaa 25 tuulivoimalan alue Pieksämäelle. Voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä. Kaava-alue sijaitsee valtatie 23:n pohjoispuolella noin 15 kilometriä Pieksämäen keskustasta ja noin 10 km keskustaajama-alueen reunasta luoteeseen. Kaava-alueen pinta-ala on noin 2 855 hehtaaria.

Sarvikankaan tuulivoimaosayleiskaava on laadittu maankäyttö- ja rakennuslain 77 a §:n tarkoittamana oikeusvaikutteisena yleiskaavana. Osayleiskaavaa voidaan käyttää yleiskaavan mukaisten tuulivoimaloiden rakennusluvan myöntämisen perusteena tuulivoimaloiden alueilla.

Kaava laaditaan rinnakkain YVA-lain mukaisen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn kanssa.

Tuulivoimahankkeen YVA-lain (252/2017) mukainen ympäristövaikutusten arviointiselostus on nähtävillä 21.2. – 26.4.2024. Yhteysviranomaisen on antanut lausunnon ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta 28.6.2023. Arviointiohjelma oli nähtävillä 27.4. – 29.5.2023.

Tuulivoimapuistohankkeesta vastaa Sarvikankaan Tuuli Oy. Kaavan sijoitussuunnitelma vastaa Ympäristövaikutusten arvioinnissa (YVA) esitettyä vaihtoehtoa VE 2. YVAssa on esitetty myös hankkeen maksimivaihtoehto VE 1, jossa on 32 tuulivoimalaa. Yksittäisen voimalan teho on enintään 10 MW ja tuulivoimahankkeen kokonaisteho on enintään 250 MW.

Osayleiskaavassa on osoitettu maa- ja metsätalousvaltainen alue (M-1), jolle saa sijoittaa tuulivoimaloita niille erikseen osoitetuille alueille (tv). Tuulivoimaloita varten saa rakentaa huoltoteitä ja teknisiä verkostoja. Maa- ja metsätalousalueella sallitaan metsätalouden harjoittamista palveleva rakentaminen. M-1 alue määrätään maankäyttö- ja rakennuslain 16.3 § mukaiseksi suunnittelutarvealueeksi. Suunnittelutarvevelvoite ei koske tuulivoimarakentamista.

Tuulivoimahanke koostuu 25 tuulivoimalasta perustuksineen, tuulivoimaloiden välisistä huoltoteistä ja tuulivoimaloiden välisistä keskijännitekaapeleista (maakaapeli). Kaavassa on osoitettu parannettavat nykyiset tielinjaukset sekä ohjeelliset uudet

tielinjaukset, joiden varrella kaikki voimalat sijaitsevat. Kaavassa osoitetaan myös varastoalueen, sähköaseman ja energiavaraston ohjeelliset paikat.

Kaavassa on annettu voimaloiden korkeuteen ja rakentamistapaan liittyviä määräyksiä. Suunnittelualue on etupäässä metsätalouskäytössä olevaa metsää ja ojitettua suota. Kaava-alueen metsät ovat yksityisten maanomistajien sekä Metsähallituksen omistuksessa.

Suunnittelualueella sijaitsevat Sarvikankaan ranta-asemakaava ja Metsähallituksen ranta-asemakaava (osa), joiden kumoaminen on tullut vireille ja osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä kaavaluonnos ovat julkisesti nähtävillä 4.4.2024 – 6.5.2024 välisen ajan.

Vaikutusten arviointi on tehty asiantuntija-arviona ja se perustuu kaavan rinnalla tehtyyn ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn (YVA), käytössä oleviin perustietoihin, selvityksiin, suunnitelmiin, maastokäynteihin, osallisilta saataviin lähtötietoihin, lausuntoihin ja mielipiteisiin sekä laadittavien suunnitelmien ympäristöä muuttavien ominaisuuksien analysointiin.

Tuulivoimaloiden merkittävimmät ympäristövaikutukset liittyvät useimmiten maisemaan, meluun ja pyörivän roottorin aiheuttaman varjon vilkkumiseen (välke). Eri vaikutustyypeillä on erisuuruinen vaikutusalue. Kaukaisimmillaan hankkeella voi olla vaikutuksia 20–30 kilometrin etäisyydelle, jolloin voimalat voivat vielä erottua maisemassa (maisemavaikutus). Vaikutuksia ihmisten elinoloihin ja viihtyisyyteen hankkeella voi olla pääosin enintään 5 kilometrin etäisyydelle. Melun ja valon vilkkumisen vaikutukset ulottuvat enintään noin 2 kilometrin päähän tuulivoimaloista.

Maakuntakaava

Voimassa olevien maakuntakaavojen merkinnät ja määräykset on tuotu hyvin esille kaavaselostuksessa.

Suunnitteilla oleva kaavaluonnos on ristiriidassa voimassa olevan Etelä-Savon maakuntakaavan kanssa, koska maakuntakaavassa kaava-alue ei ole merkitty tuulivoima-alueeksi. Parhaillaan on kuitenkin laadittavana Etelä-Savon 4. vaihemaakuntakaava, jonka luonnokseen kaava-alue on merkitty tuulivoimaloiden alueeksi. Tuulivoimaosayleiskaavaa ei voi hyväksyä ennen kuin 4. vaihemaakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa.

4. vaihemaakuntakaavaluonnos ja sitä koskeva tausta-aineisto oli nähtävillä 6.11.2023-5.1.2024.

Sarvikankaan tuulivoimaosayleiskaavan suhdetta on arvioitu MRL 28 §:n mukaisesti maakuntakaavan sisältövaatimuksiin. Osayleiskaava ei vaikuta heikentävästi maakunnan tarkoituksen mukaiseen alue- ja yhdyskuntarakenteeseen. Kaava edistää ekologista kestävyyttä, kun se mahdollistaa puhtaan uusiutuvan energian tuotannon. Kaavalla ei ole rakentamisaikaa lukuun ottamatta vaikutuksia liikenteeseen tai teknisen huollon järjestämiseen. Kaavalla ei ole vaikutuksia vesi ja maa-aineisvarojen kestäväan käyttöön. Kaava tukee maakunnan elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä luomalla työtä ja tuloja seudulle. Kaava ei merkittävästi vaikuta maisemaan, luonnonarvoihin tai kulttuuriperintöön.

Vireillä olevan Etelä-Savon 4. vaihemaakuntakaavan merkintöjen ja niihin liittyvien määräysten lisäksi osayleiskaavassa tulee huomioida tv-merkintään liittyvät suunnittelumääräykset sekä aluekohtaiset erityismääräykset. Lisäksi koko maakuntaa koskevat määräykset, erityisesti tuulivoimarakentamista koskeva yleismääräys tulee huomioida.

Etelä-Savon 4. vaihemaakuntakaava käsittelee mm. seudullisesti merkittävän tuulivoimatuotannon sijoittumista. Maakuntakaavassa on osoitettu yhteensä 7 seudullisen kokoluokan tuulivoima-aluetta (vähintään 7 voimalan kokonaisuudet) osaluueen erityisominaisuutta osoittavalla merkinnällä tuulivoimaloiden alue.

Maakuntaliiton lausunto

Voimassa olevien maakuntakaavojen ohella osayleiskaavassa tulee huomioida vireillä olevan Etelä-Savon 4. vaihemaakuntakaavan tuulivoiman suunnittelua ohjaava yleismääräys ja kaavamerkinntät sekä niihin liittyvät määräykset.

Tuulivoimaosayleiskaavaa ei voi hyväksyä ennen kuin 4. vaihemaakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa. Muilta osin maakuntaliitolla ei ole huomautettavaa.

Etelä-Savon maakuntaliitto

Pentti Mäkinen
maakuntajohtaja

Päivi Rahikainen
Aluesuunnitteluasiantuntija

Jakelu

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti maakuntaliiton asianhallintajärjestelmässä.